

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve.
Egész évre 10 k.
Negyedévre 4 ..
Helyben házhoz hordva.
Egész évre 10 kor.
Negyedévre 5 ..
Videkre postán szállítva.
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétfő és
Ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XXI. évfoiyam 65. szám.

Nagyvárad.

Szombat 1915 március 20.

A hercegprimás az egyházzól és a nemzetről.

— Dr Csernoch János hercegprimás beszéde a
Szent István Társulat közgyűlésén. —

A Szent István Társulat tegnapi közgyűlésének nagy jelentőséget adott Csernoch János biboros hercegprimás, a társulat fővédőjének elnöki megnyitó beszéde, a melyben a világháboru bizonyos jelenségeiből, különösen pedig Oroszországnak a vallás terén üzött erőszakosságából nagy jelentőségű tanulságokat vont le, katolikus egyházi és nemzeti szempontokból.

Az utolsó közgyűlés óta eltelt esztendő nevezetesebb eseményeire: X. Pius pápa halálára, a konklávéra. XV. Benedek az új pápának megválasztására stb való utalás után így szolt:

— Az ellenség világától körülvéve, jól esik tudnunk, hogy a messze távolból, a honnan majd mindenünnen ágyuk és szuro nyok merednek felénk, a katolikus egyház nagy főpapja: a kereszténység közös atyja áldást hint mireánk is, a keresztény világ- nak egyik népes családjára, a mi koronás királyunkra és hűséges népére.

— A mint nemzeti érdekeink egy évez- reden át soha sem kerültek ellentétbe az apostoli Szentszékekkel, ugy most is megtudjuk azokat egyeztetni igaz hűségünkkel Krisztus földi helytartója iránt. Sőt a nagy világhá- boru alatt még jobban megerősödött a mi meggyőződésünk a független lelki hatalom szükségességéről és áldásairól. Ha a vallásos hatalom az egész világon a politikai hatal- makkal összenőtt volna, most a nagy hábo- ruba az egész vonalon beleszólnának a val- lási érdekek is és még inkább elmérgesite- nék a helyzetet. Így azonban a legtöbb had- viselő félnek a a vallás felülemelkedik az ellentéteken és megmarad egy közös alap, melyen megnyugvást találunk s a melyről a semleges lelki hatalom a békét minden félreértés nélkül sürgetheti és hangoztat- hatja. Ebben a tényben nyilvánul meg ma

a mi vallásunk katolicitásának és az egy- házi primátusnak nagy jelentősége. Ez a két tényező egymás nélkül meg nem áll. *Kato- licitás nélkül nincs primatus és primatus nélkül elvész az egyetemesség.* Primatus nélkül csak nemzeti egyházak létezhetnek, amelyek felett a lelki hatalom is lassan, de biztosan a politikai hatalom kezébe megy át.

Ezt az igazságot tapasztalta maga a keleti egyház, mióta a Rómával való egy- séget megszakította. Bizánc császárai a ró- mai császárok utódainak tekintették magu- kat. Világura mi törekvéseik érvényesülését az elvesztett Nyugat felé leginkább a pápa akadályozta, a ki a népvándorlás után az egyes népek önállósítását elősegítette, a nem- zeti fejedelmeket királyokká koronáztatta és az egész nyugati keresztény népesalád némi egyesítésére a nyugateurópai császárságot alapította. Azért a pápától való lelki függés kényeimetlen volt Bizánc császárainak. A konstantinápolyi patriarkák, a keleti császár- ság fővárosának főpapjai, nem szívesen tür- tek Róma püspökének felsőbbségét s foly- ton találtak anyagot a surlódásra, a mely végre szakadáshoz vezetett.

Végzetes lépésüknek első következ- ménye volt, hogy egészen a császárok be- folyása alá jutottak. A császárság bukása után pedig mutatkozott a második követ- kezmény: a skizmatikus egyházak egymás- után függetlenítették magukat a konstanti- nápolyi patriarkától és nemzeti egyházakat alapítottak saját fejedelmeik döntő befolyása alatt. A görög egyház mindinkább vesz- tett jelentőségéből s szerepét nemsokára átvette az orosz egyház, a mely 1587-ben különvált és Nagy Péter cár alatt 1721-ben, az orosz patriarkátus megszűntével egészen a cár hatalmába került. A papság szabad- sága eltűnt. Nincs zsinat, értekezés, tu- dományos mozgalom, irodalmi tevékenység, művészi haladás. Egyházi téren minden meg- kövült abban a stádiumban, a melyben a bi- zánczi egyház adta át a maga kulturáját. A püspök és a papság között áthidalhatatlan az ür, semmi kezdés nem történhetik sem fe- lülről lefelé, sem alulról fölfelé. A püspök a szerzetben eltöltött hosszú évek után előre- haladott korban kerül teljesen ismeretlen kö- rülmények közé és így nem lát maga előtt más feladatot, mint hűségesen teljesíteni a

szinódus rendeleteit és a cár és kormánya előtt feltétlen tiszteletet és engedelmességet tanusítani és tanítani.

Ezután vázolta a hercegprimás az orosz egyháznak, mint a politikai hatalom egyik eszközének századokra visszamenő agitációit és intrikáit a latin szertartású katolikusok ellen. Majd így folytatta:

— A történelem fényesen beigazolta, hogy a Rómától elszakított nemzeti egyház a vallásszabadság elnyomója lett és poli- tikai célok szolgálatába szegődött. A mos- tani világháboru is új bizonyítékokat szolt- gáltatott fölfogásunk mellett s épp azért kötelességünk, hogy mint magyarok és katolikusok e fölfogást ismerjük s vesze- delmei ellen védekezzünk. A veszedelem val- lási és nemzeti. Azért az egyháznak és az államnak résen kell lennie. Legszentebb jo- gunk és kötelességünk a vallás cégére alatt alattomosan és nyíltan terjeszkedő politikai mozgalomnak útját állani. Az állam ismerni fogja a maga teendőit, nem az én hivatásom azokat megszabni.

De a magyar katolikus egyház lelki- ismeretét akarom fölírni és kötelességére figyelmeztetni, hogy az unió a jövőben mind inkább megerősödjék és minden csábítás- nak ellenálljon. Az oroszok az unitusokat izolálták a latinoktól. Nekünk latinoknak arra kell törekednünk, hogy a más szertar- tású katolikusokkal a legbensőbb testvéri viszonyban éljünk és minden ügyüket közös akarattal és kölcsönös szeretettel végezzük, mint az egyháznak édes gyermekei s egy hazának hűséges fiai.

Azért cselekedtek bölcsen ugy a magyar törvényhozás, mint a főpapság, midőn az alsópapság kongruáját mindkét szertartású katolikus papságra nézve egységes elvek szerint rendezték. Hasonló elvek szerint kell rendezni a katolikus autonómia ügyét is. Soha se tekintsük a görög-katoli- kusokat másod, vagy alsóbbrendű katoliku- soknak, hanem egyenrangú testvéreinknek, akiket csak a külső ruházat különböztet meg tőlünk. Kezdve a neveléstől az élet minden viszonylatai között, az egyházi közigazgatás- ban, az egyház közös manifestációiban jár- junk el egyetértéssel. A papság között éljen a szemináriumtól kezdve a legzivesebb ba-

Öröm egy piros tojás husvétra

czukorkával töltve már 20 fillér- től kezdve Aszódi Kossuth-utcai főüzletében vagy Rákóczi-úti Cso- koládé király fióküzletében be- szerezhető a gyermekvilágnak és felnőtteknek. Husvétit tojásokból igen dus raktár míg a készlet tart. Kereskedő uraknak viszonélarusítás is megkezdő-

dött. Értesitem a czukorka szakértő- ket, hogy kizárólag nálam kapuató a híres Drasskovits-féle valódi Vinga- Bonbon. Vigyázat, mert a csillag jelzésű a valódi. Külön halkonzerv osztály. Bőjtjü idényre Sardiniák, OsszÉ, Füllé, Sós hering ASZÓDI MIHÁLY Kossuth-utca Sas palota.

ráság. Amint küzdenünk kell a görögöknek a latinoktól való izolálása ellen, úgy a görög-katolikusok belső szervezetében is ki kell küszöbölni az orthodoxiára emlékeztető minden hideg elkülönzést.

A püspök ne csak a többiek fölött álljon, hanem ismerje papjait és híveit, ezek szükségleteit közvetlenül közelből s tapasztalatai alapján kormányozzon, gyógyítson, segítsen atyai szeretettel, de a sikerhez szükséges hajthatatlan energiával is. A görög-katolikus papság és a hívek között legyen ugyanaz a szoros kapcsolat, mint a latin papság és hívei között. Ne legyen a görög-katolikus pap csak családjának, hanem legyen a nagyobb családnak: híveinek is szerető atya. Ne csak a liturgikus kötelességek végzése legyen a görög pap törekvése, hanem igyekezzen népet a hitben alaposan kioktatni és foglalkozzék szeretettel a népek szociális és kulturális igényeivel, jóléti intézményeivel is.

Ha a nép egyszer megismerte a katolikus egyház tanítását és megízlelte vigasztaló és erősítő kegyelmi életét, akkor soha sem tévesztik meg többé a politikai agitátorok skizmatikus csábításai és soha sem tud többé megelégedni az ortodoxia rideg külsőségeivel. Ha megszerette papját, mint gondos lelképásztort, szellemi művelőjét és szociális jótévőjét, akkor nem tárgyal papjának háta mögött gyanus apostolokkal. Ha az oroszok szerint a Bazilita-rend az unió erőssége, védjük és fejlesszük ezt a rendet, hogy hajdani jelentőségét visszanyerje.

A vallást ne tévesszük össze a nemzetiességgel és nyelvvél. A vallás legyen független, egyetemleges, a földi kötelékeken felül emelkedő, hogy senkit ne gátoljon, hanem mindenkit csak erősítsen állampolgári kötelességeinek teljesítésében és a honi földhöz való hűséges ragaszkodásban. Az orosz sürgeti a maga nyelvének érvényesítését vallási és állami érdekből. A magyar államot hivatalos nyelvének elterjesztésénél csak az állam és az állampolgárok magánérdekei vezetik. Nem törekszik senkit erőszakosan a maga anyanyelvétől megfosztani, vagy nyelvvel együtt a hitét megrabolni. Idegen befolyások ellen, a melyek a nemzeti egyházak részéről jönnek, a saját jól fölfogott érdekekben védekezik az állam. Ebben a védelmi munkában segítsük az államot. A keleti szellem beözönlése ellen emeljünk gátat és szoktassuk el a népet attól, hogy onnan szeresse be bármiféle kulturális, vagy isteniszteleteti szükségleteit, mert neki arra nincs szüksége. Szabad nép, katolikus nép mindent előteremthet itthon. Az egész magyar katolikus irodalom és művészet segítségére lesz.

Beszéde végén a hercegprimás a Szent István-Társulatnak a katolikus írónak és művészeknek lelkére kötötte, hogy a görög katolikusokkal és szükségleteivel szívesen foglalkoznak s az atavisztikus eszmékkel szemben a katolicitás, a vallás egyetemességének és az egyházi primátusnak nagy jelentőségét magyarázzák meg nekik.

x **Megfagyott, széltől kivörösödött, kicserepedett, arcz, orr, kéz ápolására és fehéritésére gyors és biztos hatású az Y-po jegyű HARMAT TEJ CRÉME és hozzávaló Borax szappan** Kapható Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B Telefon 13-02

Visszavert orosz támadások.

Budapest, március 19. A Kárpátokban nyugalom van. Csapataink az ellenségnek nagy veszteségeket okozva, lassan tért nyernek. Délkelet-Galiciában az orosz támadások sikertelenek. A csernovitzi hídfőnél rohamaikat mind visszavetjük.

Kötvényeink az angol börzén.

Budapest, március 19. A londoni tőzsdén monarkiaink kölesönkötvényeit március eleje óta ismét vásárolják. Az árfolyam már azóta harmadfél-százalékkal emelkedett.

A Dardanellák ostroma.

Konstantinápoly, márc. 19. A török főhadiszállás jelenti: **A Dardanellák mai bombázásánál a török ágyuk tüzelése folytán a Bowet nevű francia páncélos a Dardanellák bejáratánál elsüllyedt.** (M. T. I.)

Konstantinápoly, márc. 19. Mitylenből jelentik, hogy egy török buvárhajó az entente flottáját átörve, Smyrnába érkezett a Dardanelláktól. (M. T. I.)

Hajórajunk bombázta és felgyújtotta a Krim félszigeten a teodoziai hajógyárat. (M. T. I.)

Szaloniki, márc. 19. A török vezérkar a Dardanellák erődjén nagy változásokat viz véghez. Eddig sikereket a szövetséges flotta csak ott ért el, ahol az angolok által készített védelmi terveken nem sokat változtattak. Az angolok az eddig lőtt erődök berendezését és védelmi eszközeit jól ismerték, mert Limpus angol admirális vezetése alatt maguk szerelték föl és a védelmi rendszert gyökeresen megváltoztatni az egész vonalon, az idő rövidsége miatt már nem lehetett.

Konstantinápoly, márc. 19. A Dardanellák erődeit tizennégy páncélos bombázta huzamosan. Egy ellenséges buvárhajó elsüllyedt; két csatahajó harc képtelenné vált.

Genf, márc. 19. A Journal de Genève francia diplomáciai forrásból arról értesül, hogy Konstantinápoly sorsát illetőleg Anglia Franciaország és Oroszország diplomatái között végleges megegyezés jött létre. Konstantinápolyt nemzetközi városnak nyilvánítják, ha elfoglalása sikerülne és az uralmat a három állam együttesen gyakorolná a városban. Hogy Oroszország Nagy Péter cár végrendeletét megvalósítsa, az Aja Szófiamecsetet a görög keleti vallás templomává fogják avatni.

Döntő csaták küszöbén.

Budapest, márc. 19. (Saját tud.) Stockholmból jelentik a M. T. I-nak:

A haditudósítók jelentik a harc-terekről, hogy úgy a nyugati, mint az északi harc-tereken döntő csaták küszöbén állunk.

Szaszonov külügyminiszter a harctéren.

Budapest, márc. 19. (Saját tud.) A M. T. I-nak jelentik Majnafrankfurtból: Szaszonov orosz külügyminiszter a főhadiszállásra utazott Nikolajevicshez.

Genfből jött távirat szerint a pétervári francia nagykövetet a cárhoz hívták a főhadiszállásra.

Az antant még nem szövegezte meg a békefeltételeket.

Budapest, március 19. (Saját tud.) Az angol alsóházban Joevert munkaspárti megkérdezte Greyt, hogy az antant megegyezett-e már a békefeltételekben. Grey válasza e kérdésre tagadó volt.

Volt román hadügyminiszter a hadbavonultak családjának.

Budapest, márc. 19. (Tud. cenz. táv.) Bukarestből jelentik a M. T. I-nak: Filipescu Miklós, volt román hadügyminiszter az erdélyrészi hadbavonult románok családjainak háromezer lelt küldött Serbán képviselőnek.

Nieuport valószínűleg már a németeké.

Budapest, március 19. (Tud. cenz. táv.) Amsterdamból táviratozzák: **Ramscapelléből je entik, hogy Nieuport már valószínűleg a németek kezére került, mert a zsiipek elpusztítása csak így vált lehetségessé.**

138 milliárd hadiköltség július végéig.

Budapest, március 19. (Tud. cenz. táv.) Amsterdamból jelentik: Grammond Egar kedden felolvasást tartott Londonban, amelyben azt a kijelentést tette, hogy **ha a háború július 31-ig tart 138 milliárd márkába kerül, melyből felénél több az ententére esik.**

**Tábori alsó ruhák
Vizmentes bakkancsok
Halina csizmák
és hó cipők**
legjobb minőségben
Reichard Dezső
cégnél
Rákóczy-uton kapható.

Főraktár:

Nagy-Várad
Kosuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

Turul-cipő

Elsőrangú, elegáns és jutányos.

Főraktár:

Nagy-Várad
Kosuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

A Szent-István-Társulat 61-ik közgyűlése.

Tegnap tartotta a 61. ik közgyűlést Magyarország leghatalmasabb irodalmi egyesülete, a Szent-István-Társulat.

A közgyűlésen számos, előkelő közönség jelent meg s lefolyása a következő volt:

A közgyűlés délelőtt fél tíz órakor a diszterem oltáránál tartott szentmisével kezdődött, amelyet *Giesswein* Sándor celebrált.

Amikor a közönség összegyűlt, báró *Forster* Gyula és *Horváth* Győző püspök meghívták az ülésre a Társulat fővédnökét, a bibornok hercegprímást, aki zajos óváció között lépett a terembe. Az elnöki emelvényen a bibornok-hercegprímás kivül gróf *Mailáth* György titkos tanácsos, a Társulat elnöke és *Giesswein* Sándor prelátus, a Társulat alelnöke foglaltak helyet, míg az előadói asztalhoz *Erdősi* Károly apát, vezérigazgató ült.

Amikor az egybegyűlt illusztris vendégek elfoglalták helyeiket, a központi papnevelő-intézet énekkara a pápai Hymnust adta elő, majd a Társulat fővédnöke: dr. *Csernoch* János hercegprímás elmondotta megnyitó-beszédét, melyet lapunk vezető helyén közlünk.

A diszes közönség hosszantartó meleg óvációban részesítette a hercegprímást beszédének befejezése után és gróf *Mailáth* György nagy tetszéssel fogadott indítványára egyhangú lelkesedéssel határozták el, hogy a beszédet egész terjedelmében kinyomtatják a *Katholikus Szemlében*, mint a Társulat hivatalos közlönyében.

A közgyűlés tárgysorozatának következő pontja az alelnöki jelentés volt, melyet *Giesswein* Sándor prelátus, orsz. képviselő terjesztett elő.

Részletesen ismertette a Társulat áldásos és gazdag irodalmi, kulturális és társadalmi tevékenységét, anyagi helyzetét, meleg szavakkal emlékezett meg a Társulat múlt évi halottairól és a kegyeletes hála szavaival adózott az elhunyt pápa emlékének. S midőn — ugymond — az isteni Gondviselés nekünk XV. Benedek személyében új pápát adott kire a religio depopulata szomorú viszonyai között tiszteletteljes bizalommal tekint nemcsak a katolikus világ, hanem a kívül állók is, siettünk hálaadó istertisztelettel és hódoló üdvözlőnkkel fiú ragaszkodásunknak kifejezést adni. Most, midőn minden ingadozik, recseg-rogog és magas hullámok versengésében hanyódik, s az egyedüli sziklaszilárd pont. A háborgó tengertől hanyatott sajkában a világnak hirdeti, ne féljete kiesiny lelküek, Krisztust keressetek, nem hagy el benneteket. Ő fogja lecsendesíteni a vihar dühöngését.

A jelentés végén megköszönte azt a bizalmat, amellyel öt 12 évvel ezelőtt első ízben, 6 évvel ezelőtt pedig másodízben választották meg a Társulat alelnökévé. E mandátuma lejárván, leteszi tisztségét a közgyűlés kezébe, hangsúlyozván, hogy a múltban megnyilvánult bizalomért mindenkor hálás lesz a magyar kath. öntudat nagy alkotásához, a Szent-István-Társulathoz.

A lelkes éljenzés és tetszészaj esillapultával a bibornok-hercegprímás tudomására hozta a közgyűlésnek, hogy az igazgató választmány az alapszabályok értelmében már megtartotta jelölő ülését s ebből az ülésből kifolyóan újabb hat évre ismét dr. *Giesswein* Sándor megválasztását javasolja egyhangulag az alelnöki tisztségre.

Hosszantartó taps és lelkesedés fogadta a hercegprímás szavait, aki erre kihirdette, hogy a Társulat alelnökévé újabb hat évre ismét dr. *Giesswein* Sándort választotta meg a közgyűlés.

Ezután *Erdősi* Károly apát, a Szent-István-Társulat vezérigazgatója terjesztette be a Szent-István-Társulat 1914. évi tevékenységéről szóló jelentését.

A közgyűlés tudomásul vette a vezérigazgató tartalmas jelentését, mire a hercegprímás az alelnöknek is, a vezérigazgatónak is a közgyűlés meleg köszönetét tolmácsolta. Majd *Erdősi* Károly vezérigazgató a számvizsgáló bizottság nevében jelentést tett a Társulat évi számadásairól.

A felmentvény megadása és az 1915. évi költségvetés megállapítása után az igazgató választmány kiegészítése következett.

A Tudományos és Irodalmi Osztály által választott és a hercegprímás, mint a Társulat fővédnöke által megerősített új osztálytagok a következők: az I. osztályban: *Bangha* Béla jézustársasági atya, dr. *Wolbenberg* Alajos egyetemi tanár, *Bitter* Illés ciszt. r. főgimn. igazgató és dr. *Madarász* István hittanár; a II. osztályban: dr. *Király* János egyetemi tanár és dr. *Kiss* Albin ciszt. r. főgimn. tanár.

Üdvözlő távirat a pápához.

Az elnöklő bibornok hercegprímás ezután felhívta a közgyűlés jelenlevő tagjait, hogy terjesszék elő esetleges indítványukat.

Balogh Sándor udvari tanácsos állott fel, akinek azt az indítványát, hogy a közgyűlés XV. Benedek pápához a mai nap alkalmából hódolatteljes üdvözlő táviratot küldjön, nagy tetszés között egyhangulag elfogadta a közgyűlés, amely ennek megtételére a bibornok hercegprímást kérte fel.

A hercegprímás főpásztori áldása után a közgyűlés befejezésül a központi szeminárium papnövédekének énekkara előadta *Bogisich* c. püspöknek *Jókai* Mór szövegére írt *Király* himnuszát.

A gazdag tárgysorozatú közgyűlés déli fél egy órakor ért véget.

Virágcsokor.

A budapesti rendőrség január végén egy csomó *lisztuzsorást* büntetett meg. Ime a névsor: *Lorschy* Samu, *Marton* és *Weisz*, *Hoffmann* József, *Berkovits* ügynök, *Steiner* Ignác, *Orawa* Bertalan, *Hermann* F., *Löwy* Engel Rudolf, *Wiesinger* Dávid, *Szandtner* Károly, *Landermann* Simon, *Dreschler* Ignác, *Bánó* Lipót, *Klein* Ignác, *Fürst* Gerson, *Band* Wieder és *Lampel*-cég.

Február közepén *élelmiszeruzsora* miatt a következők kerültek a rendőrség elé: *Eisenberg* József, *Steinberger* Hers, *Bekler* Rafael, *Ringhoffer* József, *Held* Efraim, *Fuss* Náthán Hers, *Husz* Márkus, *Jurman* Selig, *Schönfeld* Márkus.

Február végén lefűleltek néhány *rizsuzsorást*. Ennél a manipulációnál a következő nevek szerepeltek: *Held* Elis és *Held* Abraham.

Alig egy hete országos botrányként írtak a lapok holmi *papirostalu bakkancsokról*. Szerepeltek: *Glück* Izidor, *Singer* Márton, *Sperling* Jakab, *Oxhorn* Samu, *Taubesz* Henrik és *Kriszháber* Leó.

A bakkancsesalás után most legújabbban kúppattant egy másik hadseregszállítási botrány, a *posztócsalás*. Ez ügygel kapcsolatban a következő nevek vannak forgalomban: *Kohn* B. Béla, *Váradi* Sándor Béla, *Ligeti* Miklós, *Taubesz* Jenő és *Ledermann* Mór.

Leközlöttük ezt a névsort, reflexiót nem fűzünk hozzá, csupán azt jegyezzük meg, hogy a papiros bakkancsszállítók között egy fővárosi bizottsági tag neve is előfordul és hogy védelmüket *Pető* Pollacsek Sándor

ügyvéd vállalta el, kit nagyon jól ismerünk arról a tevékenységéről, hogy midőn katolikus ügy kerül szóba a fővárosi bizottsági közgyűlésen, *Pető* Pollacsek ur mindig a katolikusfalók között szokta a hangadó primszerepét eljátszani. Pont. Más megjegyzésünk nincs.

Szavatol a posta a küldeményekért.

Reform a postán. Mikor nem szavatol a posta?

A postaintézmény a háboru tartama alatt oly megfeszített munkát teljesített eddig, hogy az minden ember teljes elismerését vívta ki. Annak dacára, hogy a legveszélyesebb területeken a legkisebb létszámmal dolgozott a posta és mégis oly kifogástalanul felelt meg a reábizott feladatoknak, hogy annál többet valóban nem lehetne követelni ez intézménytől. Ennek dacára maga a postaigazgatóság tesz újabb és újabb lépéseket arra, hogy a közönség érdekeit minél intenzívebb módon szolgálja.

A legújabb lépés amit a postaigazgatóság tett a szavatosság kérdésében történt. Eddig a postai szabályzat értelmében a háboru tartama alatt nem csak a tábori, de az összes magánfelek, vagy hivatalok által feladott küldeményekért a posta egyáltalán nem vállalt szavatosságot. Ez az eljárás érthető volt azokon a területeken, ahol a harc tartott, tehát veszélyeztetve volt minden. Indokolatlan volt azonban az eljárás olyan esetekben, amikor a küldeményeket veszély nélküli területen adták fel és ugyanilyen területre címezték. Az ilyen esetekből kifolyólag nagyon sok károsodás érhetne különösen a kereskedő világot, de a közönséget is, mert az értékek ára éppen a szállítások eme nehézsége miatt jelentékenyen emelkedett.

A posta most módosította a régi szabályt és márciustól kezdődőleg új szabályt állapított meg. Az új szabályt a Hivatalos Közlöny legutóbbi száma közli. Eszerint a m. kir. posta a háboru tartama alatt nem szavatol azokért a károkért, amelyek a háborus eseményekből s ezekkel kapcsolatos veszélyeztetett helyekből származnak, vagy a háborus állapotból folyólag a postai szolgálat rendes menetének megakadályozása, vagy megakadása folytán keletkezhetnek.

Azt, hogy a szavatolást kizáró ilyen ok fennforog-e vagy sem, a postaigazgatóság gondos vizsgálat alapján állapítja meg. Peresetere az ellenkezőnek bizonyítása azt terheli, aki igénnyel lép fel.

Az új rend lényege a postára nézve az, hogy a fősulyt annak a felderítésére fogják fordítani, hogy a csomag vagy egyéb küldemény szállítási ideje alatt, a háborus viszonyból kifolyólag veszélyeztetve van-e vagy a rendes szolgálatban zavar állott e be? Ha ezek az okok nem forognak fenn, úgy feltéve, hogy más kizáró ok nincs, a posta kártérítést fog fizetni.

Az ajánlott levelekre ellenben egyáltalán nincs kártérítés.

Az új rend minden bizonnyal nagy örömet fog okozni nemcsak az iparos és kereskedői körökben, hanem a közönség más köreibben is. Igaz ugyan, hogy a közönség bizalommal viseltetett eddig is a posta iránt, mégis ez a reform teljes megnyugvást idéz elő és minden kétsé-

get kizár a küldeményeinek kézbesítése körül.

A rendelet külön intézkedik a harcéri küldeményekről és a hadászati területen történő posta forgalomról. Erre vonatkozólag a következőket tartalmazza a rendelet.

„A tábori postai viszonylatban a posta rendes menete állandóan megzavartnak tekintendő. Itt a küldemények állandóan veszélyeztetve vannak, ezen viszonylatban tehát a posta semmiféle küldeményért nem szavatolhat.”

Az új rend márciusban lépett életbe. Március hóban feladott csomagokra tehát már az új rend az irányadó. A posta igazgatóság már ennek alapján adta ki határozatait.

Mindenesetre érdekes lesz annak megállapítása, hogy vajon megzavartnak fogják-e majd tekinteni azt a postai forgalmat, mely olyan vasutakon bonyolódik le, ahol katonai vonatok is közlekednek, vagy amely vonal a harcból kifolyólag ma p. o. fővonal.

Bennünket biharmegyeieket és nagyváradiakat nagyon közlelő érint a kérdésnek eldöntése, mert egy nagy forgalmu vicinális vasutunk ma nagyon is fővonal.

A hadsereg aranykönyvéből.

Budapest, márc. 19.

(Saját tud.) A sajtóhadiszállásról közlik hős katonáinknak a következő kitüntéseit:

Beóthy Andor, a 16. huszárezred zászlósa a hadjárat kezdetétől fogva rettenthetetlen és körültekintő viselkedésével minden ütközetben kitűnt. Különösen egy ütközet alkalmával, amelyben csapata válságos helyzetbe jutott, személyes bátor magatartásával és ügyességével sikerült tovább előnyomulni és ennek révén az ellenségre helyes híroket szerzett. Az I. osztályú ezüst vitézségi érmet kapta.

A 4-ik honvéd gyalogezredbeli **Rác Sándor** szakaszvezető szeptember 7-én erős ellenséges ágyútűzben önként jelentkezett a tűzértség felderítésére és szeptember 11-én saját elhatározásából ment előre. Felderítette az ellenséges hadállást.

Kusiczky Emil szakaszvezető, a 4-ik honvédgyalogezredből a kulikowi ütközetben megsebesült parancsnokának szakaszát példás bátorsággal, körültekintéssel vezette.

A 4-ik honvédgyalogezredből még a következők tüntették ki magukat.

Juhász Ferenc tizedes a kulikowi csatában elesett parancsnokának szakaszát példás magatartással rohamra vezette.

Binder Ferenc tizedes a kulikowi ütközetben bátorságával példás magatartást tanusított.

Paszku János tizedes Stawkinál, mint járőrparancsnok kiválóan működött.

Makovics János tizedes, egészségügyi altiszt, a sebesültek ellátásában tünt ki.

Bruckner Rezső közhonvéd az ellenséges tüzzápor közepette mint jelentkező a rajvonalon levő bajtársait vízzel látta el.

Laufer József közhonvéd a kulikowi ütközetben kiváló példát mutatott az ingadozó legénységnek azzal, hogy a rajvonalon járkált.

Valamennyien a vitézségi érem II. o. osztályát kapták.

A 19—36 éves B) osztályú népfölkelők jelentkezése.

A katonaugyosztály alábbi hirdetménye jelentkezésre szólítja az 1878—1895. években született, tehát 19—36 éves B. oszt. népfölkelő egyéneket, akik az utóbbi hónapokban felülvizsgáltattak és alkalmatlannak találtattak. A legilletékesebb helyről nyert információ alapján, félreértések elkerülése végett sietünk kijelenteni, miszerint ezuttal nem arról van szó, hogy a jelentkezésre kötelezettek újból felülvizsgálják, hanem a jelentkezés a hadiszolgálatra osztályozás céljából rendeltetett el. Így fegyveres szolgálatra nem fognak alkalmaztatni, hanem a szükséghez képest irodai, kórházi s más szolgálatra hivatnak be esetleg.

A jelentkezésre vonatkozó hirdetmény a következő:

Hirdetmény.

A m. kir. nagyváradi 4 népfölkelő parancsnokság 395—1915. npt. számú megkeresése folytán ezennel felhívom a Nagyváradon tartózkodó 1895—1878. évi (19—36 éves) azon B) osztályú (katonailag még ki nem képzett) népfölkelőket, kik a megtartott népfölkelő bemutató szemléken népfölkelő fegyveres szolgálatra alkalmatlannak találtattak, hogy 1915. évi március hó 22-én, hétfőn reggel 8 órakor a városi tanács katonai ügyosztályánál (Városháza II. em. 32. sz. szoba) a különbeni törvényes következmények terhe alatt okvetlenül jelenjenek meg.

Nagyvárad, 1915. márc. 19.

Fleméry Ferenc
tanácsnok, tb. főjegyző.

A Katholikus Kör közművelődési-estéje.

Ugy a műsornak kiváló érzékkel összeválogatott pompás számai, mint a szereplők fényes kvalitásai, amelyek már előre biztosították a tegnapi közművelődési est sikerét, ismét ragyogó lappal gazdagították a Katholikus Kör tartalmas és magas nivóju előadásainak történetét.

A közönség, amely ez alkalmakkor mindig nagyszámban keresi fel a Kör Szent László-termét, ismét kedves hangulattal, nagy érzés és eszméleti kimesekkel távozott. A nagyszámu és előkelő közönség egészen megtöltötte a Kath. Kör hatalmas Szent László-termét.

A tegnapi közművelődési-est egyik igen kellemes meglepetése volt mindjárt az első szám: **Pálffy Jenőné** szereplése. A kiváló zenei tehetségű uriaszony, aki ez alkalommal először lépett fel a Katholikus Kör előadásait látogató közönség előtt, igen kifejlődött zenei intelligenciáról tett tanubizonyosságot. Nem műkedvelői produkció volt az ő játéka, hanem gyönyörű megnyilatkozása egy egyéni felfogásu és kifejezőesedett művészi technikájú verbéli musikális tehetségnek. Ahogy a „La a sziréne” és a „Caprice” zenedarabokat előadta, észrevehető lett azonnal, hogy átérzi és átérti azt, amit előad. A zeneművek minden egyes részletét oly tökéletes finomsággal dolgozta ki, hogy játéka nem tévesztette el a hatást és ennek élénk bizonyítéka volt a hatalmas tapsvihar, amely a mesteri játéknak szólt. A közönség érdeklődéssel várja Pálffyné további fellépéseit.

Fölötte élvezetes száma volt a műsor-

nak dr. **Némethy Gyula** „Cluny béke tanúja ököljog korában” felolvasása. A közönség, amely már számtalanszor meggyőződött dr. Némethy Gyula elragadó és minden figyelmet lekötő előadásáról, most újból tapasztalhatta az előadó lebilincselő varázsát és a stílus szépségeit. Nem száraz adatszerűséggel, hanem egy igazi művész lélek vonzó és színes előadásával ismertette meg a hallgatókat a Cluny apátság történetét az ököljog korában.

A nagy érdekességű előadást egész terjedelmében közölni fogjuk.

Még egy értékes és szép számról gondoskodott a rendezőség. Dr. **Bátori Oszkár**né „Hadi kórházban” c. poetikus háborus dalt énekelt el üdén esengő hangjával. Különösen kiválóan érvényesült a nagyteremben hangjának iskolázottsága.

A zongora kíséretet **Beleznay Antal** latta el művésziesen.

Fekbért kell fizetni a postai csomagok után.

Budapestre csütörtökön nem lehet csomagot küldeni.

Reformok a csomagszállítások között.

A vasuti teherszállítás korlátozása folytán ma a postai csomagszállítás annyira megnövekedett, hogy egyik-másik posta hivatal valóságos kis vasuti állomás raktárhelyiségének is beillenek. Ma a kereskedők és iparosok, gyárosok úgy segítenek ugyanis magukon, hogy áruikat kisebb csomagokban küldik feleiknek, még pedig postai uton. Az az óriási munkatorlódás, mely ennek a megsokszorosodott csomag forgalomnak tulajdonítható, rendkívüli terheket ró a postára, különösen akkor, ha figyelembe vesszük, hogy mily óriási körültekintéssel történik a postai csomagok kézbesítése.

Rendkívüli módon megnehezíti a posta helyzetét az ugynevezett bemutatása a csomagoknak. Ha t. i. valamely csomagot nem fogadott el a címzett, úgy afelett a feladó rendelkezett és ha ez kívánta a csomagnak újból való bemutatását a címzettnek, akkor pár nap múlva ismét kivitte a postai csomagokat. Természetesen ez idő alatt a csomag a postán volt leraktározva.

Az ilyen csomagok számát növelte az utánvételes csomagok száma.

Eddig a kereskedők egy egy nagyobb küldeménynek csak bizonyos részét váltották ki s pár nap múlva, mikor anyagi erejét megengedte a küldemény többi részét is kiváltotta.

Nyolc napig volt jogában a küldeményt ki, vagy ki nem váltani.

Rengeteg volt a posta őrizete alatt lévő csomagok száma. Budapesten például olyan tulódást idézett elő, hogy „komolyan fenyegette a posta menetének egyensúlyát.

A postahivatalok teljesen díjtalanul őrizték a csomagokat. A postaigazgatóság most ezt a kérdést is rendezni fogja sőt már Budapesten rendezte is.

Az új rend szerint minden postai csomagért, mely 3 nap alatt ki nem váltották a címzett által fekbért kell fizetni. Min-

den csomag után napi 5 fillér fekbért fog kellenni fizetni. Az új szabály folytán most már bizonyára mindenki sietni fog kiváltani a küldeményeket, vagy pedig el nem fogadás esetén azonnal vissza fogja jellemleni nehogy fekbért kellessen fizetni.

A fekbérekkel tekintélyes jövedelme lesz a postának és e mellett a nagymérvű csomagtorlódás meg lesz akadályozva. Budapesten már életbe lépett az új rend. A vidékre nézve legközelebb a lapokban hozzák a közönség tudomására.

A nagy csomagtorlódás megszüntetését szolgálja a rendelet amaz intézkedése is, hogy a jövőben egy szállítólevélre csak egy csomagot lehet küldeni. Eddig 2-3 csomagot vett fel a posta egy szállítólevél alapján.

Érdekes, hogy Budapest megkímélése érdekében az új szabály alapján minden héten, a hétnek egy napján és pedig csütörtökön Budapestre nem lehet csomagot küldeni. Ugyiszintén csütörtökön Budapesten sem vesznek fel csomagot.

Értesülésünk szerint a postaigazgatóság még egy érdekes dolog reformján fáradozik. Nevezetesen ma a postaforgalom épp úgy, mint a vasuti forgalom tulságosan is centralizált volt. Csaknem minden vonat Budapestre futott be és vitte a postát is, ami a fővárosi postahivatalok munkáját rendkívüli módon megnehezítette, de hátrányára volt a küldemények gyors kézbesítésének is. A reformnak az a célja, hogy megszüntesse a centralizált forgalmat és más vonalokon bonyolítsa azt le. Ez az üdvös ujtás már legközelebb szintén meg fog valósulni.

..HIREK..

Tájékoztató.

Márc. 22. Érkezett a csődjogról, a keresk. kamarában, este fél 6 órakor.

A József ezred vitézsége.

— Az ezredparancsnok köszönőlevele. —

Ismétlően a legautentikusabb helyről tesznek tanubizonyságot a nagyvárad 37. József ezred hősi bátorságáról és vitéz magatartásáról. A bihari fiúk harkészségének becses dokumentuma érkezett Rimler Károly polgármesterhez, amelyben a kiváló ezred parancsnokának elismerése jut kifejezésre.

Tudvalevőleg még a tél kezdetén, a polgármester felhívására Nagyvárad város közönsége meleg téli ruhaneműket, fehérneműket adományozott, amelyhez a város is szerzett be téli ruhaneműket s azokat együtt elküldte a harctérre a derék 37. ezrednek.

Von Conrad ezredes, ezredparancsnok a a küldeményért most fejezi ki köszönését a polgármesterhez intézett levélben, amelyben elismeréssel adózik a bihari fiúk vitéz magatartásáért s halálmegvető bátor harkészségeért. Egyben tudatja, hogy a 37. ezred őfelsége legmagasabb elismerésül nem kezebb, mint 78 kitüntetésben részesült.

A polgármesterhez intézett szép levél a következő.

Nagyságos Polgármester Ur!

Egy az ezredhez érkezett menetszázad 4 láda különféle fehérneműt, mint Nagyvárad város közönségének Nagyságod utján küldött szeretet adományát juttatta ezredünkhöz.

Midőn sietek Nagyságos Polgármester urat értesíteni, hogy a nemesszívű adományok derék ezredünk legénysége között ki lettek osztva, nem mulaszthatom el Nagyságodnak úgy ezen, valamint a közelmúltban is ezredünkkel szemben ismétlően tanusított jóleső szives figyelméért az ezred, valamint a magam hálás köszönését is kifejezni.

Örömmel értesíthetem Polgármester Urat, hogy a József ezred az elmúlt közel 7 hónapi harcban helyét fényesen állta meg. Dicső elődeiak tetteihez rég elmúlt időkől méltóan sorakoznak a jelenleg tomboló élet-halál harcban a hős bihari fiúk hadieselkedetei.

Ismétlően volt alkalma az ezrednek bebizonyítani, hogy támadásának semmiféle ellenség ellent nem képes állani.

Őfelsége legfelsőbb Hadurunk, ezredünk haditetteit látható jelekkel is kegyeskedett kitüntetni. Négy arany, ötven nagy és 24 kis vitézségi érem lett eddig ezredünk bátor legénység között kiosztva.

Kérve Nagyságos Polgármester urat, köszönetünket Nagyvárad város közönségének is tudomására hozni,

maradok kiváló tisztelettel!

Conrad, Oberst.

* **Kanonoki kinevezések.** A hivatalos lap közli, hogy a király a kaloccai székesfőkapitánban Boromissza István mesterkanonoknak a bácsi prépostságra és Hinger Mihály ifjabb mesterkanonoknak az idős mesterkanonokságra való fokozatos előléptetését jóváhagyta, az ekként megüresedő ifjabb mesterkanonokságot pedig dr. Csinon Pál cím. apát, tb. kanonok újdéki plebánosnak adományozta.

* **Bucsu-ünnep az Orsolya-zárda tanítónőképző intézetben.** Abból a főhatósági rendelkezésből kifolyólag, hogy a megyéspüspök az Orsolya-zárda tanítónőképezdájének ideiglenes igazgatóját Heilinger Józsefet, eddigi odaadó munkásságának elismerése mellett felmentette, a távozó igazgató névnapjának ünneplését bucsuzójával kötötte egybe a vesztés tanítézet. A tanítézet és a tanítványok egyaránt meleg szeretettel, őszinte ragaszkodással özönlötték körül volt igazgatójukat. Elsőnek a gyakorló iskola IV. elemi osztályos tanulója köszöntötte az ünneplést és élő szimbólum gyanánt 3 eserép virágot ajánlott az iskola nevében emlékül a bucsuzónak. Majd a tanítónőképző intézet egyik IV-ed éves növendéke üdvözölte mély érzéssel, hálás köszöntéssel s gyönyörű élővirág esekrot nyújtott át Jóságos lelkével elfojtott hangon mondott köszönetet a távozó igazgató a növendékek ragaszkodásáért s igaz érzéssel kötötte lelkükre az Isten, haza és király szeretetét. Megrengtek a szívek, könnybe lábadtak a szemek. Végezetül a zárda fejedelmője mondott hálás elismerést. Mert csak szakavatott egyéniség, buzgó önzetlenség és áldozatkész kötelességteljesítés nyújthatott annyit az intézetnek, amennyit 4 év alatt Heilinger tett. Szakavatott egyéniség önzetlenség, áldozatkészsége ó be ritkán jelenik meg.

* **A város burgonyát vásárol.** Nagyvárad városa még az ősszel beszerzett 20 waggon burgonyát, amelyet az utóbbi hetekben bocsátott jutányos áron a közönség rendelkezésére. Most ismét 20 waggon burgonyát szerzett be Lukács Ödön Schwartz Gyula birtokostól, métermázsáját 12 koronával. Ez a burgonya-mennyiség egy időre ismét kielégíti a közönség szükségletét.

* **Szállítják az 1000 mázsa buzát.** A földmívelési miniszter meghatalmazottja értesítette Nagyvárad város polgármesterét, hogy a miniszter által Nagyváradnak kiutalt 1000 métermázsas buzának Mezőkovácsházáról való elszállítása iránt rövid idő alatt intézkedik, csak a szükséges szákok elküldését kéri. Kéri továbbá a polgármestert, hogy az átvevő megbízott nevét közölje, hogy az átvétel helyére és idejére nézve a megbizzottal megállapodásra jusson.

* **A Katholikus Népszövetség közgyűlése.** A Katholikus Népszövetség e hó 21-én, vasárnap déluán 4 órakor fogja tartani az ünnepélyes közgyűlést a Kath. Kör Szent László termében. Az ünnepélyes közgyűlés egyik kiemelkedő pontja Szilágyi Dózsa prem. tanár ünnepi beszéde lesz. Somlyai József tárogaón fog előadni régi szép melódiájú darabokat. A megnyitó beszédet dr. Papp Károly fogja tartani.

Az ünnepélyes közgyűlés tárgysorozata a következő:

1. Himnusz.
2. Nyitó beszéd, tartja dr. Papp Károly.
3. Jelentés a Népszövetség múlt évi működéséről, előterjeszti Székely Lajos.
4. Pénztári jelentés, előterjeszti Zöldy Bertalan.

5. Ünnepi beszéd, tartja Szilágyi Dózsa.
6. Tárogaó szóló, előadja Somlyai József.
7. Szózat.

Az ünnepélyre belépti jegyül a tagsági igazolvány, vagy a meghívó szolgál.

Belépti díj nincs, de szives adományokat a Népszövetség céljaira köszönettel fogadnak.

* **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Szentkeresztly Tivadar segédtanfelügyelőt a Nagyvárad újvárosi római kath. fiúiskola nagytehetségű volt tanítóját tanfelügyelővé nevezte ki.

* **Ünnepély a papnöveldében.** A nagyvárad iat. szert. növendékapság Borromalli-Szent-Károly Társulata 1915 március hó 21-én hős katonáink felsegélyezésére hazafias ünnepélyt rendez. Az ünnepély műsora a következő:

1. Hymnus. Énekli a férfikar.
2. Ünnepi beszéd Tartja Hoszpodár Balázs IV. é a Társulat elnöke.
3. Zsaskovszky: Ima. Énekli a férfikar.
4. Lampérth: Teuton erdőtől... Szavalja Rojti Mihály I. é.
5. a) Beleznaay: Románé.
b) Voekner J.: Sehnsucht. Hegedün előadja Bárány Dezső I. é., zongorán kíséri Herbály István III. é.
6. Krüger Beleznaay: Ave Caesar! Melodráma. Szavalja Takácsy Dénes III. é., zongorán kíséri Beleznaay Antal.
7. Záróbeszéd. Tartja Vuicskics Gyula dr. kanonok- rektor, a Társulat védője.
8. Szózat.

Az ünnepély kezdete d. e. 11 órakor. Beléptidij tetszés szerint. Az ünnepély a meghívottak részére az intézet helységében fog megtartani.

* **Zana Ágoston ajánlata.** Zana Ágoston nagyvárad i polgár beadványt intézett a városhoz, amelyben hivatkozva a tanács azon felhívására, hogy a kerteket konyhakertészetre használja fel mindenki, kéri a várost, hogy a régi városi szőlőtelep területéből engedjen át részére egy darabot a város bérért, vagy felébe, amelyen a város által meghatározott módon konyhakertészetet kultivál. Továbbá hallotta, hogy Debrecenben intelligens iparos ifjak, uri egyének jelentkeztek aratási munkára. Itt is meg kel-

Jene ezt kísérelni. Zana Ágoston, hivatkozva arra, hogy gyermekkorától benne volt a gazdálkodásban s érti az összes gazdasági munkákat, hajlandó a jelentkezőket az összes aratási munkára beoktatni. Beadványának figyelembe vételét kéri.

* **Áramszünet.** Folyó hó 21-én azaz vasárnap déli fél egy órától fél kettőig az áramszolgáltatás — a kapcsolótáblán végzendő munkálatok miatt — szünetelni fog, mely áramszünet azonban a villamos vasut forgalmát nem érinti.

* **Katonák szabadságolása a tavaszi munkákra.** Már említettük, hogy a honvédelmi miniszter a földműves katonákat szabadságolja tavaszi munkák végzésére. Erre nézve most a következő hirdetmény jelent meg: A m. kir. honvédelmi miniszter ur 2553-1915. eln. számú körrendelete értelmében értesitem az érdekelt föld és szőlő birtokosokat, hogy a tavaszi vetési és szőlőmunkálatok ellátására a mezőgazdák és mezőgazdasági munkásoknak, szőlőbirtokosoknak és szőlőművelési munkásoknak egyéni szabadságolásán kívül 20 katonából álló munkáscsoportok is fognak alakítani s ezek a munkáscsoportok erélyes és megbízható altiszt vezetés alatt egyes föld és szőlő birtokosoknak rendelkezésére bocsátatnak. A munkáscsoportok kirendelése iránti kérvény a városi tanács katonai ügyosztályához intézendő, amely hatóság az illetékes állomás parancsnokságot haladéktalanul megkeresi a munkáscsoportok kirendelése iránt. — A munkáscsoportoknak és azok mellé adott altiszteknek elszállásolása és ételmezése a munkáscsoportot igénybevevő föld vagy szőlőbirtokos kötelességét képezi. Az ételmezést a munkaadó a munkás csoportnak a póttest által eziránt utasított altisztje által átadandó ételmezési pénzért tartozik teljesíteni, a melynek átvétele nyugtázandó. A munkás csoport tagjainak valamint az azok mellé felügyeleti céljából kirendelt altiszteknek a munkaadó mindegyik munka napért a helyi szokásos napszámnak megfelelő munka pótdíjját tartozik kifizetni. Az utazási költségek a munkaadót nem terhelik. A fentiek alapján felhívom az érdekelt föld- és szőlő birtokosokat, hogy munkás szükségletüket összeírás végett azonnal jelentsek be Nagyvárad, 1915. március 18-án. *Eleméry Ferenc, katonaiügyi tanácsnok.*

* **Adományok.** A Vörös Kereszt főhadnagy osztályának a nagyvárad felső kereskedelmi iskola tanári kara 110 koronát küldött. Kath. Kör háborús delutánjának fele jövedelme 50 kor. 50 fill., Zsigó Györgyné 10 kor., özv. Kocsis Józsefné özsona megváltás 10 korona. Párnákat, lepedőket gyűjtött Róth Juliana m. kir. postaügynök, Kis papmezőről.

* **Katonatemetés.** A cs. és kir. tartalékbizottság parancsnoksága közli, hogy Farkas Vince 9. gyalogezredbeli gyalogos és Bielits Demeter 28. népfelkelő gyalogezredbeli gyalogos temetése délelőtt 10 órakor, Maulus Petár 79. gyalogezredbeli lövész temetése pedig délelőtt fél 12 órakor lesz a csapatkórházból, ahonnan a Rulikovszky-temetőbe fogják őket kikisérni és örök nyugalomra helyezni.

* **Ügyes pesti varrónő** házakhoz ajánlkozik. Kérném szíves pártfogásukat Öhl macher Pálné. Teleki-utca 24.

x **Négy szoba és előszobából álló lakás,** irodának különösen alkalmas, villany világítás és gőzfűtés berendezéssel, a Bémer-tér közvetlen közelében f. év augusztus hó 1-től, esetleg már május hó 1-től kezdődőleg kiadó. Bővebbet a ház mesternél, Szent János-utca 3. szám.

x Egy nagy raktárhelyiség a Szacsavay-utca 11. számú házban AZONNÁL kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbanknál.

* **8 lóerős Clayton és Shuttleworth cséplőgarnitúra minden hozzávaló felszereléssel eladó.** Értekezhetni Sebessy Károlynál Kossuth-utca 6. sz.

* **Állást keres** egy árva leány, aki a háztartás külső és belső vezetéseiben teljesen jártas, ajánlkozik plebániára vagy magános urhoz házvezetőnek. Címe megtudható a kiadóhivatalban.

x **Három liter** családi rumot készíthet bárki pár pere alatt teához, a Farkas-féle Rumkivonattal. A rum utasítással 50 fill. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7-B. Telefon 18-02.

* **Modern berendezésű butorozott szobák** hosszabb, rövidebb időre kapható. Nagy Sándor utca 4.

x **Családi rum** vaniliával vagy ananással literje K 2.60, továbbá kitűnő Theák kaphatók, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

* **A Polgári** takaré- és segélyszövetkezet felszámoló 17-ik évtársulatának törzsbetétei a reá eső osztalékkal együtt f. hó 5-től kezdve d. e. 9-12-ig kifizettetnek.

x **Köhögés, hurut, rekedtség** lenel használjon hurut szefetkét. A: 60 fillér. Kapható Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

x **A Nagyvárad** Hitelbank Takaré- és Segélyszövetkezet X-ik évtársulatának kifizetései f. hó 9-től megkezdődnek.

Legújabb táviratok.

Hősi harcok Champagnében.

Nyugati hadszíntér.

Berlin, március 19. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Champagnében a franciák két részleges támadása Le-Mesnilől északra és Pean Seiaurtól délre ismét megfiúsult. *Két tisztet és 70 főnyi legénységet elfogtunk.* A visszavert ellenség hatásos tüzelésünkben súlyos veszteségek után állásaiba visszavonult.

Verduntól délkeletre a franciák több helyen előretörték. A Veuvre síkon visszavertük őket. A Maas magaslatok keleti szélén még folyik a harc.

Keleti hadszíntér.

Memelnél a helyzet még tisztázatlan. Ugy látszik, a gyöngye orosz osztagok behatoltak Memelbe. Ellen rendszabályokról gondoskodtunk. A Pissek és az Orzye közt, valamint Prasznyisztól északkeletre és nyugatra az oroszok összes támadásait visszavertük, részben az ellenség igen súlyos veszteségei mellett.

A Visztulától délre a helyzet változatlan. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Győzelmünk a délkelet-galíciai arcvonalon.

Budapest, március 19. (Hivatalos) A Kárpátokban Lupkov és Molnik területén élénk ágyuharc folyt. Az oroszoknak Baligrodtól délnyugatra fekvő magaslatokon megindított éjjeli támadását rövid tüzerharc után visszavertük.

Délelőtt nagyobb ellenséges erők

megtámadták állásainkat az uzsoi szorosától északra. Ezeket a támadásokat, úgy mint 14-én, tegnap és az ellenség súlyos veszteségei mellett visszavertük.

A délkelet-galíciai csatavonalon délelőtt elkeseredetten harcoltak. Az ellenségnek ezuttal állásaink közepe és balszárnya ellen indított számos támadása derék csapataink szilárd és állhatatos magatartásán megtört. *Az ellenség igen súlyos veszteségeket szenvedett. A támadás színterét elborítják a halottak. Az ellenségnek öt tisztjét és 500 főnyi legénységét lefegyvereztük és elfogtuk.*

A nyugat-galíciai arcvonalon nincs változás. Hőfer. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

A franciák 75 milliméteres ágyukkal lőttek.

Budapest, márc. 19. (Tud. cen. táv.) Zürichből jelentik, hogy a franciák tegnap 75 milliméteres ágyukkal lőttek a Moos és Mörnach mellett hadállásunkat.

Elszásban angol csapatokkal erősítették a franciákat.

Elsülyesztett angol gőzös.

Budapest, március 19. (Tud. cen. táv.) Londonból jelentik, hogy „Glenartney” angol gőzöst, mely Bangkokból rizzsel megrakodva utban volt London felé, a La-Manche csatornában egy torpedó elsülyesztette.

A török útegek sikerei. Elsülyesztettek két angol páncélost.

Konstantinápoly, március 19. A Milly-ügynökség jelenti: Azt a két angol páncélos cirkálót, amelyek már előbb megsérültek, a török útegek tüze ma éjjel elsülyesztette. Az egyik az Iresistible típushoz tartozott, a másiknak neve »Afrika.« (Miniszterelnökségi sajtóosztálya.)

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Szombaton: Vigőzvegy. (Sz. Zsigmondy Anna fellépte.)

Vasárnap délután: Kabaré.

Vasárnap este: A papa kedvence. (Énekes vigjáték. Bemutató előadás.)

Délutáni kabaré. A közönség egyik kedves óhajának tesz eleget a Szigligeti-színház vezetősége, amikor e hét vasárnapjának délutánját kabaréval tölti be, még pedig oly nagyszabású műsorral, amely mindazokat a műsorszámokat öleli fel, amelyek a színház oly annyira népszerűvé vált művésztársai a legnagyobb, a legfényesebb sikert aratták.

IRODALOM

A Társaság. Földeáki Návai Aladár dr Franciaország közgazdasági és társadalmi életéről irt rendkívül érdekes tanulmányát közli Dobay István kitűnő hetilapjának legutolsó száma. A kiváló szakíró avatott tollal mondja el az ántánt legkevésbé gyűlöletes nemzetének az utolsó négy évtized alatt kialakult gazdasági és társadalmi helyzetét. Ackermann Károly kedves novellát irt. Garvay Andortól pedig A törvény címmel pompás egyfelvonásos drámolettet közöl a Társaság. Thomaené W. Margit A háború és a nő című szép cikke, M. Radich Jolán, Bánay Zoltán és Gál István egy egy kedves költeménye, Könyvszemle és zenei beszámoló egészítik ki a sikerült szám tartalmát. A Társaság előfizetési ára egész évre 18 K, félévre 10 K, negyedévre 5 K. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, Ritz száló.

NYILTÉR

Uj szálloda a Rákóczi-uton!

MEGNYILT

a nagyuri kényelemmel berendezett
Vaiszlovich Park-Szálloda
60 szobával és lakosztállal.

Fűdősobákkal, minden szobában meleg—hidegvizes mosdókkal.

Melegvízfűtés, vacuum cleaner, higienikus berendezés.

Zenementes, csendes, tisztahely.

Nagy fenyves park lugasokkal és gloirettekkel!

Nagyváradon, Rákóczi-ut 5. sz.

Thelephon szám: 806. Villamos megállóhely.
Automobili garage és istálló.

KÖZGAZDASÁG

Bikavásár.

A Biharvármegyei Gazdasági Egyesület, mint az előző években, úgy az idén is megfogja tartani szokásos bikavásárjait, melynek sikerében annál jobban bízunk, mert a magas földmívelésügyi miniszterium, dacára a mai súlyos anyagi körülményeknek, a f. évre is kiutalta a tenyészbikák vásárlására az államsegélyt, ennél fogva azon községek, amelyek erre igényt tartanak és abban részesülni kívánnak, forduljanak a szokásos módon a kir. gazdasági felügyelő, Molnár Imre urhoz, aki mint a múltban, úgy ez évben is részesíteni

fogja az illetékeseket az állami segélyben s a bevásárlásokat illetőhöz legközelebb fekvő vásáron fogja eszközölni.

A vásárok a következő napokon lesznek megtartva és pedig:

Március hó 21 én, vasárnap délelőtt 10 órakor, Tenkén.

Március hó 24 én, szerdán d. e. 9 órakor, Berettyóújfaluban.

Március hó 28 án, vasárnap d. e. 9 órakor, Bihar-diószegen.

A vásárok Tenke és Bihar-diószegen a vásártéren, Berettyóújfaluban a vágóhid előtti gyepen tartatnak meg.

Felhívjuk úgy a tenyészzők, mint a vevők figyelmét e vásárokról és megemlítjük, hogy minden irányban megteesszük a kellő intézkedést, hogy a mai körülmények között is a vásárok jól sikerüljenek.

Biharvármegyei Gazdasági Egyesület.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:

Dr. PAPP KÁROLY.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.
6007—1915.

Póthirdetmény

az egyes nitrogén tört anyagok készleteinek bejelentéséről.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala közhíré teszi, hogy a magyar királyi miniszteriumnak 780/915. M. E. számú rendelete értelmében a kivételes időkre alkotott 1912. LXIII törvényeiket kiegészítő 1914. L. törvényeikk 2. §-a alapján a nyers és töményített ammóniák vízből, kénsavas ammóniából és mésznitrogénből (calcium cynomid) meglévő készletek két előző hirdetmény rendelkezéseinek épségben tartásával még a következők tartandók szemellett.

Az igénybevétel nem terjed ki azokra a készletekre, amelyek a katonai igazgatás megbírásnak teljesítése végett feltétlenül szükségesek. Mezőgazdák és mezőgazdasági szervezetek mezőgazdasági célokra felhasználhatják: a mésznitrogénből azon készleteket, amelyek 1915 márc. 3 ik napján birtokukban vannak, valamint azokat, amelyek részükre 1915 apr. hó 15 ik napjáig szállíthatnak b) a kénsavas ammóniából az 1915. évi március hó 3 napján a birtokukban levő készleteiknek egy harmadát akik mésznitrogén előállításával vagy árusításával foglalkoznak mésznitrogén mezőgazdákknak és mezőgazdasági szervezeteknek 1915. évi április hó 15-ik napjáig szállíthatnak.

Üzemek, amelyek nyers gázvizüket eddig nem szokták értékesíteni vagy azt csak a környékbeli mezőgazdákknak szokták átengedni gázvizükkel a kereskedelmi miniszter további intézkedéséig szabadon rendelkezhetnek.

Üzemek, melyeknek ehhez meg van a szükséges berendezésük, a katonai igazgatás kívánatára kötelesek nyers gázvizet töményíteni vagy azt kénsavas ammóniákká feldolgozni.

Gázviz birtokosai kötelesek szállítótartályokat és szállító eszközeiket igénybe vett gázvizek elszállításának céljára a katonai igazgatás rendelkezésére bocsájtani.

Az igénybe vett s a katonai igazgatás részére végleg átvett készletekért a megállapítandó kártérítés jár. Az anyagokat a katonai igazgatás részére való tényleges átvétel idejéig meg kell őrizni, az anyagokért minden hónapra a bejelentés napjától az igénybe vétel napjáig fél százaléka az átvételi árnak kártérítés fejében jár. Ha az anyagot nem veszik át, úgy a három hónap minden napjára jár kártérítés. A készletek felmentésére irányuló kereskedelmiügyi miniszteriumhoz felterjesztendő kérelem lehetőleg a bejelentéssel egyidőben adandó be az elsőfoku iparhatósághoz.

Nagyvárad, 1915. március 19.

A rendőrkapitányság.

1833—915.

Pályázati hirdetmény.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága a tanácsnoki állás betöltése folytán megüresedett I ső aljegyzői állásnak választás útján leendő betöltését a folyó évi április hó 8 án megtartandó rendes közgyűlés napirendjére tűzvé ki, felhívom mindazokat, akik a VIII. fizetési osztálynak megfelelő 3600 korona törzsfizetés és 1040 korona lakpénzzel javadalmazott I-ső aljegyzői állásra pályázni kívánnak, hogy pályázati kérvényüket szabályszerűen felszerelve Nagyvárad thjf. város főispánja Méltóságos Hlatky Endre urhoz, mint a kijelölt választmány elnökéhez címezve hivatalomnál (Városháza I. em. 4. sz.) folyó évi április hó 3 ik napjának d. u. 5 órájáig annyival is inkább adják be, mivel az elkészen beadott vagy kellően fel nem szerelt kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Nagyvárad, 1915. évi március hó 18.

Rimler Károly,
polgármester.

Hirdetmény.

A rendőrség már intézkedett s a főkapitány a szemlére vonatkozólag a következő értesítést adta ki: Közegészségi, köztisztasági és tűzbiztonsági szempontból oly hasznosnak bizonyult általános tavaszi szemléket ismét elrendelem és pedig aként, hogy f. évi április 1 től május 15 ig terjedő idő alatt az illető kerületi tisztiorvosok, városi mérnöki hivatal, kerületi rendőrfelügyelők, városi tűzoltó parancsnokság, akadályoztatás esetén az általa kirendelt tűzoltó altiszt, polgárőrség és a köztisztasági felügyelők mint bizottság kötelesek együtt a város egész területét kerületenkint házról házra bejárni, a tapasztalt és kifogásolt állapotokról esetről esetre a helyszínen jegyzőkönyvet felvenni, a szakközegek szakközegmennyüket és javaslatukat szabatosan körülírni, a jegyzőkönyvet a háztulajdonossal vagy annak helyettesével aláírattatni s hozzám érdemleges javaslattal együtt legkésőbb 1915 május 20-ig beterjesztetni. Amidőn tehát nevezett szakközegeket ezen szemlére kirendelem, illetve ily szakközeg kirendelése végett dr Mayer László t. főorvos, Kőszeghy József főmérnök és a tűzoltó parancsnok urakat megkeresem, ismételten figyelmeztetem a kerületi rendőrfelügyelőket, hogy a jegyzőkönyvnek szabályszerű felvétele, a szakközegek és érdekeltekkel való aláírattatása s hozzám f. évi máj. 20 ig leendő bemutatása tekintetében feyelmeleg is felelőssek. A város közönségét, főként pedig az érdekelte háztulajdonosokat hírlapi uton figyelmeztetem, hogy a kitűzött időben megtartandó szemléken lehetőleg legyenek jelen s magánérdekeik megóvása céljából észrevételeiket a szemle jegyzőkönyvben tegyék meg. Erről Kőszeghy József v. főmérnököt, dr Mayer László t. főorvost, a tűzoltóparancsnokot, Kemény Ignác tb, alkapitányt, Zilahy Antal és Vadász József ker. rendőrfelügyelőket, Lobermayer Gyula polgárőrszervezőt, Radványi Jenő és Beóthy Kálmán köz. tiszt, felügyelőket értesitem. Nagyvárad, 1915 február 13. Gerő Armin r. főkapitány.

Hirdetmény.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala szigorúan figyelmezteti a nagyváradi pékiparosokat, hogy a m. kir. miniszterium 649—1915 M. E. számú rendeletének 2. §-ában foglalt azon rendelkezést, mely szerint kenyert, kenyérműt és más süteményt, amelyek sulya 50 grammnál nagyobb, csak a sütés befejezésétől számított 24 óra eltelté után lehet forgalomba hozni, szigorúan tartásuk be, mivel ellenkező esetben két hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel sújtatnak. Nagyvárad, 1915 március 17. Rendőrfőkapitányság.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.
5445-915. szám.

Hirdetmény

egyes bőrök és bőrgyártáshoz szükséges anyagok készleteinek bejelentésétárgyában

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala közzhírré teszi, hogy a m. kir. ministeriumnak 800/915. M. E. számú rendelete értelmében a kivételes időkre alkotott 1912. LXVII t. c. és a hadiszolgáltatásokról szóló 1912. LXVIII. t. c. t. kiegészítő 1914. L. t. c. 2. § alapján az alább megjelölt nyersbőr, készbőr illetve cserző anyagokat kell bejelenteni.

1. Nyersbőrök és pedig marhabőrök, ló bőrök, kipszek, vadbőrök, bivalybőrök, pittlingek és borjubőrök.
2. Készbőrök és talpbőrök, talpbélésbőrök, felsőbőrök (jubhbőrök, chevreaux és ehevrettbőrök) hasítékok, szijgyártó és nyergesipari s gépszijbőrök.
3. Cserzőanyagok és cserzőanyagkivonat.
4. Degrás.

A bejelentési kötelezettség nem terjed ki azokra a készletekre, amelyek nem haladják meg a következő mennyiségeket:

Nyers, marha, ló, bivalybőröknél kipszeknél és pittlingeknél	10 drb.
borjubőröknél	25 "
talpbőr	100 kg.
felső és egyéb bőröknél	50 "
ásványcserz. Felsőbőröknél	1 tet.
cserzőanyagoknál és cserzőanyag kivonatoknál fajtanként	100 kg.

Mindazok, akik az 1 § értelmében bejelentés alá eső anyagokat előállítanak vagy feldolgoznak, avagy saját vagy idegen helyiségben készletben, vagy más részére őrizetben tartanak, kötelek ezen készleteket újabb intézkedésig 4 hetenként és pedig az első ízben az 1915. évi március hó 13-ik napja volt állapot szerint, azentúl pedig a jelzett naptól számított minden 4 ik hét szombati napján (ápr. 10, május nyole 8, június 5, július 3, és 31, augusztus 28, szeptember 25, október 23, november 20, december 18 és így tovább) vol állapot szerint, mindenkor a reá következő hét keddi napjáig a hatóságnak az idő közli növekedés és apadás megjelölésével bejelenteni.

Azon anyagokat, melyek a fentebb jelzett napokon fuvarozás alatt állottak, megérkezésük után azonnal be kell jelenteni.

Az állam, főleg pedig a M. A. V. és a posta- és távirtelegrafoságnak birtokában levő anyagokról a kereskedelmi minister ur külön intézkedik.

A bejelentést 3 nap alatt I. foku iparhatóságnál (rendőrség földszint 11. sz.) kell benyújtani, az ott kapható bejelentő lapokon és pedig 2 példányban.

Postai beküldés esetén a bejelentő lapokat legkésőbb a terminus utolsó napján postára kell adni.

A készletről raktárkönyvet kell a tulajdonosnak vezetni, melyet az I. foku iparhatóságnak jogában áll bármikor átvizsgálni.

Ezen raktárkönyvben a készlet mennyiségét, esetleg változását, az esetleges vevő nevét, lakhelyét kell feltüntetni.

Aki a jelen rendeletben foglaltakat be nem tartja, vagyis a valóságnak meg nem felelő anyagkészletet jelent be, vagy a készleteit eltitkolja, az ellenőrzést megghusítja, az (amennyiben a cselekmény súlyosabb büntetés alá nem esik) kihágást követ el és az 1914 L. t. c. 9. § a értelmében 2 hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedő pénzbüntetéssel büntetendő.

Nagyvárad, 1915 március 15.

Gerő Ármin,
rendőrkapitány.

Nagyvárad város tanácsának árverési küldöttségétől.

1448-915.

Árlejtési hirdetmény.

A városi tanácsától nyert megbízás folytán a honvéd tüzér laktanya belső területén teljesítendő kavicsotási és körszkő burkoló munkák vállalatba adása céljából folyó évi március hó 29 napján d. e. 10 órákor a városháza bizottsági termében nyilvános árlejtést fogok tartani.

A vállalatba adandó munkálatok a következők:

- a) Makadam szerű kavics burkolat készítése körszkőből.
- b) Rostaalj terítése körszkő kavicsból.
- c) Körszkő burkolat készítése.

A munkálatok a munka átadásakor azonnal megindítandók és az összes munkák az első munkaszakasz átadásától számítva legkésőbb három hónap alatt befejezendők.

Vállalkozó munkálatait a fő vállalkozó előrehalása arányában tartozik elkészíteni, az utolsó terület rész átadásától számított négy hét alatt azonban az összes hátralevő munkálatokat befejezni tartozik, ehhez képest a három havi befejezési határidő esetleg meg fog hosszabbítani.

Bánatpénzül az ajánlati összeg 5 százaléka teendő le a városi házipénztárba.

A bánatpénz készpénzben, vagy óvadék képes értékpapirokban tehető le.

A bánatpénzt az ajánlatához csatolni nem szabad, hanem a bánatpénz letételét igazoló nyugta vagy annak közjegyzőileg hitelesített másolata csatolandó az ajánlatához.

Az ajánlatok csak írásban alulírott küldöttségi elnök kezéhez 1915. március hó 29 napjának délelőtt 10 órájáig adhatók be. Az ajánlatok a nyilvános árlejtésben fognak felbontatni. Az ajánlatok 1 koronás bélyeggel látandók el és csak szabályszerűen kiállított és pecséttel lezárt sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni. A borítékon megjelölendő a munkálat, amelyre az ajánlat vonatkozik.

Ajánlat csak az egységárak megjelölése mellett tehető ebből a célból a város ártételekkel ki nem töltött költségvetéseket bocsájt a pályázók rendelkezésére vagyis az ajánlattevőknek maguknak kell azon egységárakat kitüntetni, melyek mellett a munkálatok végrehajtását kötelezik.

A fenti vállalatra vonatkozó általános és részletes feltételek ártételekkel ki nem töltött költségvetések és tervek a városi mérnöki hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők és a feltételek és költségvetések 10 koronáért megszereshetők.

Minden ajánlattevő ajánlatában világosan kitenni köteles, hogy jelen hirdetményt, az árlejtési feltéte-

leket, ártételekkel ki nem töltött költségvetéseket és terveket ismeri és azokat magára kötelezőnek elfogadja.

A közszállítási szabályrendeletnek a hazai gyártmányok és magyar honos műszaki erő stb. alkalmazására vonatkozó határozmányai minden ajánlattevőre feltétlenül kötelező. Az összes munkálatok csak egy fő vállalatnak adatnak ki miért is egyes munkálatokra tett ajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

Az ajánlattevő tett ajánlata azonnal és mindaddig kötelezi, míg az ajánlatok felett a végleges döntés meg nem történik, ellenben Nagyvárad városát csakis az árlejtés eredménye felett hozandó határozat jogerőre emelkedésével kötelezi.

Ama pályázók, kik ajánlatuk benyújtásakor a várossal még üzleti összeköttetésben nem állottak, illetve a városi hatóság előtt még ismeretlenek, tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

A város közönsége fenntartja a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlott áron tekintet nélkül szabadon választhasson, esetleg újabb árlejtést tarthasson.

Nagyvárad, 1915. március 3.

Komlóssy József,
tanácsnok, küld. elnök.

Hirdetmény.

Értesítem az érdekelt közönséget, hogy a lisztvásárlásra feljogosító utalványok kikészítése megkezdett. Ez utalványokat először azok kapják kézbe, a kik semmiféle lisztkészlettel nem rendelkeznek. Az utalvány szelvények ellenében csak a városi lisztraktárakban és azon helyen lehet vásárolni, a melyet e célra a hatóság kijelöl. A lisztraktárak helyét, megnyitásának idejét később fogja a hatóság tudatni, ugyszintén később fogja a hatóság értékre adni a közönségnek azt is, hogy az egyes utalvány-szelvények ellenében a liszt mily mennyiségben és minő árban lesz kiszolgált. Már most figyelmeztetem azonban a közönséget, hogy a kiadott liszt utalványokat gondosan őrizze meg, mert újabb utalványok nem fognak kiadni, az esetleges visszavételek szigorú megtorlását pedig tegye a maga éber ellenőrzésével is lehetővé. A lisztutalványokat mindenkinek a lakásán fogják kézbesíteni. Nagyvárad, 1915. évi március 17. Lukács Ödön főjegyző, s. k.

Katonai ruhákat

az összes fegyvernemek részére, a mai áron alul előírás szerint és gyorsan készít Darabont Gy. és Tsa elsőrendű polgári és katonai ruházati intézete. A legfinomabb szövet különlegességek, öltöny és téli kabátokra feltöltőkre állandóan raktáron. Nagyvárad, Szilágyi-Dezsd-6. Sonnenfeld palota. Telefon 980. szám.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Értesítjük a t. közönséget, hogy a **Wolfram lámpák** ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára legolcsóbb áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csellások,
izzólámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok
1/2. lóerőtől minden nagyságban

Főszereplő telefonja 55. sz.